

BODEMKUNDIGE DIENST INNOVEERT

De Bodemkundige Dienst van België (BDB) is zeventig jaar actief en 2015 werd door de Verenigde Naties uitgeroepen tot internationaal jaar van de bodem. Hét moment voor BDB om de land- en tuinbouwer te informeren over enkele veranderingen in zijn dienstverlening.

BEMESTING

Nele Kempeneers (stagiaire Communicatie) en Patrick Dieleman

Nieuwe stijl

De Bodemkundige Dienst van België stopt zijn standaardbemestingsadviezen in een nieuw, frisser kleedje. "We behouden alle huidige onderdelen, maar er komen enkele aanvullingen en veranderingen in de lay-out om de land- en tuinbouwer meer duidelijkheid te geven", vertelt Anemie Elsen.

De eerste pagina bevat nog steeds alle administratieve gegevens, met de ontledingsuitslagen en de beoordeling. Een interessante vernieuwing is de gekleurde aanduiding van de eigen situatie: groen betekent een gunstige waarde ten opzichte van de streefzone, rood is te laag en blauw te hoog (zie foto). Op bladzijde twee vind je het advies voor organische koolstof en bekalking. Aan het koolstofadvies wordt extra aandacht besteed door naast een aanvoer-afbraak-balans ook een langeretermijnevoluitie van het koolstofgehalte op perceelniveau weer te geven. Daarna volgen het vertrouwde bemestingsadvies en teeltspecifieke toelichtingen. Ten slotte eindigt het verslag met een toelichting van de toegepaste methoden.

Ook BDB-net wordt geoptimaliseerd. Hoewel de webapplicatie al acht jaar bestaat, hebben nog steeds te weinig land- en tuinbouwers de voordelen ervan ontdekt. Op BDB-net kan je al je BDB-documenten, stalen, analyseverslagen en facturen online opvolgen en beheren. Zo kan je ook bijhouden op welke percelen je nog stalen moet nemen. Vernieuwend is de uitbreiding met geolokalisatie. De ligging van het perceel van onlangs genomen stalen wordt weergegeven met een detailbeeld van Google Earth.

Zwavelanalyse in Akkerbouw S

Door de aanhoudende inspanningen om het milieu te sparen is de uitstoot van allerlei rookgassen sterk afgenomen. De gevolgen hiervan zijn positief voor het klimaat, maar kunnen nadelig zijn voor de bodem. Minder zure regen betekent voor de land- en tuinbouwpercelen minder zwavel, een voedingsstof die voor bepaalde ge-

wassen onmisbaar is. Zwaveltekort uit zich het eerst in een verminderde kwaliteit, daarna in dalende opbrengst en pas in het laatste stadium komen gebreksverschijnselen aan het licht.

Koalgewassen zijn gevoelig voor zwaveltekort, het meest uitgesproken bij spruitkool. "Van deze percelen in België zou 30 à 40% een tekort vertonen", legt Jan Bries van BDB uit. "Omdat zwaveltekort resulteert in een lichtgroene bladkleur, lijkt het sterk op stikstoftekort. Het verschil is dat de vergeling bij zwaveltekort eerst op de jonge bladeren voorkomt. Ook uien en prei zijn gevoelig.

Binnen de akkerbouwteelten staat koolzaad op plaats één, met een behoefte van 175 kg SO₂/ha, gevolgd door de granen met 100 kg SO₂/ha. Het percentage tarwepercelen met een zwaveltekort ligt lager dan bij spruitkool. Mais, suikerbieten en aardappelen hebben een lage zwavelbehoefte." Om de teler hiervoor beter bij te staan, heeft de Bodemkundige Dienst zijn analysepakket uitgebreid met 'Akkerbouw S'. Op vraag van de land- of tuinbouwer kan BDB bovenop de normale grondanalyses nu dus ook het zwavelgehalte in het bodemstaal meten. Op basis van deze resultaten geeft BDB dan een advies rond bemesting en meststofkeuze. Patentkali bijvoorbeeld is een courant gebruikte meststof met een zwavelpercentage van 45% SO₃. Een mogelijk alternatief is spuiwater van chemische luchtwassers, want het ammoniumsulfaat daarin kan het zwavelgehalte in de bodem helpen opkrikken.

Het compostdoosje

BDB wil de individuele tuinier bewust maken van de rol die hij kan spelen in het streven naar een beter leefmilieu. Organische resten uit de keuken en de tuin die gecomposteerd worden, hoeven niet getransporteerd te worden en verrijken de tuin. Na het tuin- en paardenweidedoosje ontwikkelde BDB daarom het compostdoosje. "Particulieren kunnen het doosje online aankopen voor 72 euro," vertelt Stijn Moermans, die het compostdoosje ontwikkelde. "De procedure voor de staalname staat grondig uitgelegd in het bijgeleverde boekje. De tuinier moet het compoststaal opsturen in de bijbehorende staalzak en envelop. Een tweetal weken later krijgt hij zijn resultaten in de bus. Het compoststaal wordt onder meer getest op de aanwezigheid van

Een interessante vernieuwing in het verslag is de gekleurde aanduiding van de eigen situatie: groen betekent een gunstige waarde ten opzichte van de streefzone, rood is te laag en blauw te hoog.

stikstof, fosfor, kalium, magnesium, natrium, chloride, koolstof, het drogestofgehalte, de zuurtegraad en het zoutgehalte." Via de bemestingsmodule op www.bdb.be kan je nagaan hoe rijk je compost is en welke aanvullingen nodig zijn in functie van de teelt. Zo kunnen tuiniers hun compost optimaal inzetten in hun moestuin, siertuin of zelfs hun gazon. Het compostdoosje is ook rijkelijk voorzien van tips voor interessante testen die de tuincomposteerder zelf kan doen op zijn compost.

Capaciteit verhogen

"Land- en tuinbouwers zes weken laten wachten op de uitslag van hun staalname, zoals enkele decennia geleden, is niet meer van deze tijd", vertelt Hilde Vandendriessche. Beslissingen moeten steeds sneller genomen kunnen worden en het ontleden van de stalen moet dus steeds sneller en efficiënter kunnen gebeuren. De Bodemkundige Dienst van België heeft dat goed begrepen en investeert daarom voortdurend in laboratorium-automatisering.

We kregen de nieuwste titrator te zien. De oude titrator had een capaciteit van 40 stalen per anderhalf uur; door de automatisering is dat verdubbeld. Bovendien heeft de autosampler een capaciteit van 350 stalen, waardoor de titrator ook 's avonds kan doorwerken. De autosampler werd op maat gemaakt voor de Bodemkundige Dienst en neemt het personeel heel wat zorgen uit handen, waaronder de continuïteit van de analyses ook buiten de werkuren, wanneer er tot 3000 analyses per dag uitgevoerd moeten kunnen worden. Via dat titratieproces bepaalt men onder meer de geleidbaarheid, het koolstofgehalte en de buffercapaciteit van het bodemstaal. Elk 25ste staal is een controlestaal. Wanneer de waarden daarvan afwijken, worden de uitslagen van de 24 voorgaande en 24 volgende stalen verworpen en komt er automatisch een nieuwe analyse. Dankzij deze investering kan BDB sneller adviezen geven en dus zijn dienstverlening optimaliseren.

Tine Van Neck vertelt dat BDB dankzij de grotere capaciteit veel meer stalen per dag kan verwerken. Haar collega Marc Bosmans lijkt daar heel tevreden mee.